

Sygn. akt VIII C 516/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Justyna Stelmach

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko pozwanemu A. P.

z udziałem prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł.

o zapłatę kwoty 27.000 zł

1. oddała powództwo;
2. zasądza od J. K. na rzecz A. P. kwotę 2.417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nakazuje pobrać od J. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 1.081,77 zł (jeden tysiąc osiemdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt siedem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt VIII C 516/20

UZASADNIENIE

W dniu 23 listopada 2006 roku powód J. K. wytoczył przeciwko pozwanemu A. P. powództwo o zapłatę kwoty 27.000 zł wraz z odsetkami w wysokości 50% w stosunku rocznym od dnia 1 stycznia 2006 roku, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że na mocy umowy z dnia 19 sierpnia 2002 roku D. Z. udzieliła pozwanemu pożyczki pieniężnej w kwocie 27.000 zł, której spłata miała nastąpić do dnia 31 grudnia 2012 roku. Jako zabezpieczenie spłaty zobowiązania pozwany wystawił trzy weksle in blanco na łączną sumę 27.000 zł. Pismem z dnia 19 grudnia 2005 roku pożyczkodawca poinformował pozwanego o wypełnieniu weksli na dłużną sumę (bez odsetek) wzywając do jej zapłaty w terminie do dnia 31 grudnia 2005 roku. W dniu 18 stycznia 2006 roku D. Z. przeniosła prawa z przedmiotowych weksli przez indos na rzecz powoda.

(pozew k. 2-3)

W dniu 27 grudnia 2006 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (II Nc 893/06), którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Powyższy nakaz pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżył sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Pełnomocnik zakwestionował pozew co zasady podnosząc, iż pozwany nie był dłużnikiem powoda, zaś powód wykorzystał bez zgody i wiedzy D. Z. wystawione przez pozwanego weksle w celu uzyskania nienależnej korzyści majątkowej. W uzasadnieniu wyjaśnił, iż pozwany jest osobą niepełnosprawną, ukończył szkołę podstawową specjalną, ma stwierdzony nieznaczny niedorozwój umysłowy. Dodał, że w sprawie II C 806/09 Sąd ustalił nieważność czynności prawnych w postaci pełnomocnictwa udzielonego J. K. do sprzedaży lokalu mieszkalnego oraz umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego, uznając, iż pozwany nie miał świadomości co do treści czynności prawnych.

(nakaz zapłaty k. 24, sprzeciw k. 98-102)

Pismem z dnia 15 grudnia 2017 roku udział w sprawie zgłosił prokurator Prokuratury Rejonowej Ł..

(pismo procesowe k. 216)

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2019 roku Sąd zwolnił pozwanego od kosztów sądowych w całości.

(postanowienie k. 297)

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2020 roku ustanowiony przez powoda pełnomocnik podtrzymał pozew. Pełnomocnik pozwanego oraz prokurator wnieśli o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy k. 443-444v.)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 sierpnia 2002 roku pozwany A. P. zawarł z D. Z. umowę pożyczki, na mocy której otrzymał kwotę 27.000 zł, zobowiązując się do jej zwrotu w terminie do dnia 31 grudnia 2002 roku. Na zabezpieczenie powyższego zobowiązania pozwany wystawił trzy weksle in blanco o wartości 27.000 zł, tj. dwa weksle po 10.000 zł i jeden o wartości 7.000 zł. Brak spłaty pożyczki w terminie uprawniał pożyczkodawcę do naliczania odsetek w wysokości 50% w stosunku rocznym, ponadto remitent był upoważniony do uzupełnienia weksla o kwotę pożyczki, odsetki, koszty, nazwę banku i nr konta.

(weksle k. 5, k. 7, k. 9, deklaracja wekslowa k. 10-12, okoliczności bezsporne)

Pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania i nie spłacił w terminie zaciągniętej pożyczki. Pismem z dnia 19 grudnia 2005 roku D. Z. wezwała dłużnika do spłaty pożyczki informując, iż wypełnione weksle zostały opatrzone terminem płatności na dzień 31 grudnia 2005 roku. Wezwanie to nie zostało odebrane przez adresata.

(potwierdzenie odbioru k. 13, wezwanie do zapłaty k. 16, okoliczności bezsporne)

D. Z. przeniosła prawa z weksli przez indos na rzecz J. K..

(indosy k. 5v., 7v., 9v.)

W wezwaniu z dnia 26 maja 2006 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 27.000 zł. Także to wezwanie nie zostało odebrane przez adresata.

(wezwanie do zapłaty k. 15, potwierdzenie odbioru k. 18, okoliczności bezsporne)

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014 roku (II C 806/09) Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi ustalił nieważność czynności prawnych w postaci: 1) udzielenia pełnomocnictwa przez A. P. na rzecz J. K. obejmującego m.in. umocowanie do sprzedaży prawa odrębnej własności samodzielnego lokalu mieszkalnego (...) oraz do dokonania wszelkich czynności z tym związanych – dokonanej w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) w dniu 20 sierpnia 2002

roku (...) oraz 2) umowy sprzedaży w/w prawa zawartej w dniu 16 maja 2003 roku przez J. K. działającego w imieniu własnym oraz jako pełnomocnik – w imieniu i na rzecz A. P. – dokonanej w formie aktu notarialnego (...).

(wyrok k. 510 akt II C 806/09)

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2020 roku (IV K 659/18) Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uznał oskarżonego J. K. za winnego zarzucanego mu czynu wypełniającego dyspozycję art. 286 § 1 k.k., polegającego na tym, że w dniu 16 maja 2013 roku w Ł., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził A. P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci prawa do lokalu mieszkalnego (...) w ten sposób, że wykorzystując niezdolność do nienależytego pojmowania przedsiębranego działania wynikającą z lekkiego upośledzenia umysłowego, na podstawie udzielonego mu w dniu 20 sierpnia 2002 roku przez A. P. pełnomocnictwa notarialnego, przeniósł na siebie własność w/w lokalu (...).

(kserokopia wyroku k. 439)

Pozwany A. P. ukończył szkołę podstawową specjalną. Orzeczeniem Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej z dnia 17 maja 1982 roku pozwany został uznany za trwale niezdolnego do służby wojskowej z powodu nieznacznego niedorozwoju umysłowego. Począwszy od 1982 roku pozwany leczy się w (...).

(kserokopia orzeczenia k. 62, kserokopia świadectwa szkolnego k. 63-64, kserokopia dokumentacji medycznej k. 66-97, k. 138-169)

U pozwanego A. P. stwierdza się cechy uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego o obrazie zespołu czołowego, upośledzenia umysłowego lekkiego oraz organicznych zaburzeń lękowych. W związku z powyższymi cechami u pozwanego występują deficyty w sferze poznawczej – obserwowane zaburzenia koncentracji uwagi, zaburzenia pamięci, spowolnienie psychoruchowe, problemy ze zrozumieniem niektórych pojęć, zrozumieniem złożonych sytuacji, problemy z myśleniem abstrakcyjnym, krytycyzmem i oceną swojej sytuacji życiowej oraz swoich możliwości, dużą podatnością na wpływy innych osób, a także problemy w sferze emocjonalnej o typie lęków, napięcia, chwiejności nastroju.

Występujące u pozwanego uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego o obrazie zespołu czołowego ma trwały charakter. Po śmierci rodziców pozwany stał się bezradny w organizowaniu sobie życia. Strata, o której mowa, uwidoczniła u pozwanego deficyty w sferze poznawczej i emocjonalnej. Od śmierci ojca pozwanego – 2000 rok – można poddawać w wątpliwość u pozwanego świadomość i swobodę podejmowania decyzji dotyczących spraw złożonych, wymagających myślenia abstrakcyjnego.

W badaniu neuropsychologicznym u pozwanego stwierdza się osłabienie koncentracji uwagi oraz bezpośredniej pamięci werbalnej i wzrokowej, spowolnienie psychoruchowe, zaburzenia orientacji na płaszczyźnie i w przestrzeni, zaburzenia plastyczności procesów intelektualnych, trudności w uogólnianiu i abstrahowaniu, znaczne obniżenie krytycyzmu wobec własnych możliwości i zachowań. Stopień stwierdzonych zaburzeń świadczy o zmianach organicznych w ośrodkowym układzie nerwowym. Wynik badania (...) wskazuje na występujące u pozwanego zmiany neurotyczne, obniżoną odporność na sytuacje stresowe, tendencje do wycofywania się w sytuacjach trudnych. Pozwany jest osobą unikającą towarzystwa, nie wchodzącą w bliższe relacje społeczne. Pojęcia prawne, sprawy zagmatwane ekonomicznie są dla pozwanego niezrozumiałe, nawet przy podejmowanych próbach ich wytłumaczenia – pozwany i tak nie będzie rozumiał pewnych pojęć.

Pozwany A. P. nie mógł świadomie i swobodnie podejmować decyzji i wyrażać swojej woli w zakresie dokonywanych w stosunku do niego czynności prawnych – i nie rozumiał w pełni ich treści (dotyczących decyzji zawartych w aktach niniejszej sprawy), w tym umowy pożyczki, wystawienia deklaracji wekslowej, podpisania weksli.

Pozwany powinien mieć pomoc asystenta, kuratora bądź inną formę pomocy prawnej, która chroniłaby go w przyszłości przed niekorzystnymi decyzjami i podejmowaniem czynności prawnych, wynikającymi z jego stanu

zdrowia psychicznego. Z racji swojej choroby pozwany jest podatny na sugestie, łatwowerny, ulega wpływom innych osób, co może zostać przez te osoby wykorzystane. Podejmowane przez pozwanego decyzje są dla niego negatywne, podejmowane wbrew jego interesom, z racji swoich ograniczeń intelektualnych nie jest on w stanie przewidzieć konsekwencji swoich decyzji. Pozwany nie wiedział co to jest weksel, co oznacza zapis in blanco.

(pisemna opinia sądowo-psychiatryczna k. 302-309, pisemna uzupełniająca opinia sądowo-psychiatryczna k. 330, k. 356, ustna uzupełniająca opinia sądowo-psychiatryczna 00:05:29-00:14:28 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 13 listopada 2020 roku; z akt sprawy II C 806/09: opinia biegłego psychologa L. S., ustna uzupełniająca opinia biegłego psychologa L. S.)

Do dnia wyrokowania pozwany nie uregulował zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto dowód z pisemnej opinii biegłego psychiatry. Oceniając opinię biegłego, Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w jej treści wniosków, opinia ta była bowiem rzetelna, jasna, logiczna oraz w sposób wyczerpujący objaśniająca budzące wątpliwości kwestie. Wydając opinię biegły oparł się na zgromadzonym w aktach sprawy materiale dowodowym, w tym na dokumentacji medycznej pozwanego, uwzględnił również opinie (psychiatryczną oraz psychologiczną) wydane na gruncie sprawy II C 806/09. Wydanie opinii poprzedzało przeprowadzenie badania pozwanego. Po wydaniu ustnej opinii pełnomocnicy stron nie zgłaszali do niej żadnych zastrzeżeń i nie wnosili o jej uzupełnienie.

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2020 roku Sąd oddalił wnioski pozwanego zawarte w sprzeciwie, uzupełnieniu sprzeciwu oraz w złożonych pismach procesowych, za wyjątkiem wniosku o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego oraz o załączenie akt sprawy II C 806/09, uznając je za zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie niesporne były twierdzenia faktyczne powoda o tym, że pozwanego łączyła z D. Z. umowa pożyczki z dnia 19 sierpnia 2002 roku przenosząca wartość 27.000 zł, na zabezpieczenie której pozwany wystawił trzy weksle in blanco, nadto iż prawa z weksli zostały przeniesione przez indos na rzecz J. K.. Poza sporem pozostawało ponadto, że pozwany nie wywiązał się z zaciągniętego zobowiązania i nie spłacił pożyczki, której termin płatności przypadła na dzień 31 grudnia 2002 roku, wobec czego po uzupełnieniu weksli został on wezwany przez wierzyciela do spłaty zadłużenia.

Z racji faktu, iż powód dochodził roszczeń z weksli indosowanych na jego rzecz, należało w niniejszym postępowaniu zbadać, czy wystawione przez pozwanego weksle są ważne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 2016 r., poz. 160 t.j.) ewentualnie, czy zostały spełnione przesłanki badania ważności stosunku podstawowego.

Stosownie do art. 17 ustawy Prawo wekslowe osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksłu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika. Na gruncie niniejszego przepisu w piśmiennictwie rozróżnia się tzw. zarzuty obiektywne (zarzuty wynikające bądź bezpośrednio z treści samego weksla, bądź znajdujące uzasadnienie w przepisach ustawy i powodujące nieważność zobowiązania wekslowego. Zarzuty te nie opierają się na stosunkach osobistych dłużnika z poprzednimi posiadaczami weksla. Nie można ich podnosić tylko wówczas, gdy prawo wekslowe na to nie zezwala, np. wystawca weksla trasowanego nie może uwolnić się od odpowiedzialności za zapłatę weksla) oraz zarzuty subiektywne (służą one dłużnikowi tylko w stosunku

do oznaczonego wierzyciela i oparte są na stosunkach osobistych z tym wierzycielem. Znajdują one oparcie w prawie wekslowym lub w prawie powszechnym) (por. Heropolitańska Izabela, Komentarz do ustawy - Prawo wekslowe, [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, LEX 2011). Zarzuty obiektywne (in rem) mogą być podniesione przez osobą zobowiązaną z weksla również wobec nabywcy weksla w dobrej wierze. Zdaniem Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę zarzut nieważności weksla, jako oświadczenia woli złożonego przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. (art. 82 k.c.), należy kwalifikować jako zarzut o charakterze obiektywnym, skutecznym przeciwko nabywcy weksla w dobrej wierze. Takie zapatrywanie dominuje również w piśmiennictwie (por. M. Moska w Zarzuty przysługujące poręczycielowi wekslowemu, TPP 2020/2/145-173, s. 153-155). M. K. w Komentarzu do ustawy - Prawo wekslowe, [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, wyd. III, LexisNexis 2014, odnosząc się do wad oświadczenia woli w kontekście skutecznego podniesienia zarzutów przeciwko nabywcy weksla w dobrej wierze, podnosi: „z pewnością w każdym wypadku, gdy wydanie własnoręcznie podpisanego weksla było oświadczeniem woli, mamy zarazem do czynienia z działaniem przypisywalnym, skutecznym w stosunku do nabywcy działającego w dobrej wierze. Będzie to dotyczyło zwłaszcza działania nie na serio (np. wystawienie weksla w celach dydaktycznych), wad oświadczenia woli takich jak pozorność, błąd, podstęp czy groźba (co do groźby odmiennie P. Machnikowski 2009, s. 129; A. Szpunar, M. Kaliński, Komentarz..., s. 124 - niniejszym odstępuję od tego zapatrywania). Wszakże granice między vis absoluta i vis compulsiva są nieraz trudne do wytyczenia, co prowadzi niektórych autorów do uznania oświadczenia złożonego pod wpływem groźby za niebędące działaniem w sensie prawnym (por. R. 1936, t. I, s. 49; J. 1956, s. 118, przyp. 1). Natomiast w sytuacji wydania weksla pod wpływem vis absoluta nie mamy do czynienia z działaniem prawnym, dlatego zarzut tego rodzaju jest skuteczny względem każdego posiadacza weksla. Podobna ocena jest zasadna w przypadku wydania weksla w stanie z art. 82 k.c. Uznanie przez ustawę, iż mamy tu do czynienia z oświadczeniem woli, nie przesądza sprawy na korzyść poglądu o konieczności przypisania odpowiedzialności sygnatariuszowi, gdyż w rzeczywistości nie jest to działanie prawne, a stanowisko ustawodawcy ma charakter wyłącznie normatywny i konwencyonalny. Dlatego na potrzeby odpowiedzialności wekslowej konieczne jest uznanie tego rodzaju zachowania za niestanowiące działania w sensie prawnym. Powstaje wtedy zarzut skuteczny w stosunku do każdego posiadacza weksla, w tym nabywcy w dobrej wierze. Analogicznie będzie w przypadku złożenia podpisu w pamiętniku, nad którym dopisano treść weksla, gdyż i w tej sytuacji nie można mówić o przypisywalnym stworzeniu pozoru zaciągnięcia zobowiązania wekslowego (zachowanie sine animo obligandi - bez zamiaru zaciągnięcia zobowiązania wekslowego; por. I. Heropolitańska, Zarzuty..., s. 45; autorka ta utożsamia - moim zdaniem nietrafnie - ten zarzut z zarzutami wynikającymi z wad oświadczenia woli polegającego na złożeniu podpisu). Także w przypadku braku zdolności do czynności prawnych nie mamy do czynienia z pozorem odpowiedzialności wekslowej (por. R. 1936, t. I, s. 280 i n.)”.

Sąd Rejonowy w pełni podziela wyżej przytoczony pogląd. Z uwagi na podniesienie zarzutu nieważności weksla z uwagi na stan wyłączający świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli przez pozwanego, jako osoby zobowiązanej z weksla. Należało rozważyć, czy zarzut ten został udowodniony i jaki jest jego skutek dla roszczenia objętego pozwem.

Jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, pozwany ujawnia cechy trwałego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego o obrazie zespołu czołowego, upośledzenia umysłowego lekkiego oraz organicznych zaburzeń lękowych. Od 1982 roku pozwany leczy się psychiatrycznie, występują u niego deficyty w sferze poznawczej – obserwowane zaburzenia koncentracji uwagi, zaburzenia pamięci, spowolnienie psychoruchowe, problemy ze zrozumieniem niektórych pojęć, zrozumieniem złożonych sytuacji, problemy z myśleniem abstrakcyjnym, krytycyzmem i oceną swojej sytuacji życiowej oraz swoich możliwości, dużą podatnością na wpływy innych osób, a także problemy w sferze emocjonalnej o typie lęków, napięcia, chwiejności nastroju. Jak wyjaśnił biegły psychiatra, podejmowane przez pozwanego decyzje są dla niego negatywne, szkodzą jego interesom, z racji swoich ograniczeń intelektualnych nie jest on w stanie przewidzieć konsekwencji tych decyzji. Pozwany nie potrafi przy tym zrozumieć takich pojęć jak weksel, in blanco, na co zwrócił również uwagę biegły psycholog wydający opinię w sprawie II C 806/09, dodając, iż pozwany nie zrozumie tych pojęć nawet wówczas, gdy zostaną mu one wytłumaczone. Jednocześnie stan zdrowia psychicznego pozwanego, jego cechy osobowości, sprawiają, iż jest on podatny na sugestie, łatwowierny, ulega wpływom innych osób. W świetle zgromadzonej dokumentacji medycznej, poczynionym wskutek badania pozwanego ustaleniom, wreszcie treści opinii biegłych wydanych na gruncie sprawy

II C 806/09, biegły psychiatra kategorycznie wskazał, że w chwili podejmowania czynności prawnych, objętych niniejszym postępowaniem – w tym wystawienia weksla in blanco, nie mógł świadomie i swobodnie podejmować decyzji i wyrażać swojej woli. Niewątpliwie proces chorobowy pozwanego hamował proces poznawczy i decyzyjny w tym czasie. Wskazać należy, że stan wyłączający świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie może być rozumiany dosłownie, wobec czego nie musi oznaczać całkowitego zniesienia świadomości i ustania czynności mózgu. Wystarczy istnienie takiego stanu, który oznacza brak rozeznania, niemożność rozumienia posunięć własnych i posunięć innych osób oraz niezdawanie sobie sprawy ze znaczenia i skutków własnego postępowania. O czym była mowa wyżej, opinia biegłego psychiatry stanowi przekonujący i miarodajny dowód w sprawie. Opinia ta odzwierciedla staranność i wnikliwość w badaniu zleconego zagadnienia, wyjaśnia wszystkie istotne okoliczności, podaje przyczyny, które doprowadziły do przyjętej konkluzji, a równocześnie jest poparta głęboką wiedzą i wieloletnim doświadczeniem zawodowym biegłego. Jednocześnie, w ocenie Sądu, opinii tej nie podważają pozostałe dowody zebrane w sprawie, nie była ona kwestionowana przez strony, ma ona także stanowczy charakter. W konsekwencji Sąd uznał, że opinia biegłego psychiatry stanowi pełnowartościowy dowód, który może być podstawą czynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Skutkiem takiej oceny było przyjęcie przez Sąd, stosownie do wydanej przez biegłego psychiatrę opinii, iż w dacie wystawienia weksla in blanco na zabezpieczenie umowy pożyczki zawartej z D. Z. pozwany A. P. nie był w stanie zapoznać się i zrozumieć treści zaciąganego zobowiązania wekslowego, co czyni wystawienie przez niego weksla in blanco nieważnym, o czym przesądza treść art. 82 k.c. Przypomnienia wymaga przy tym, że w myśl powołanego przepisu, jakikolwiek powód skutkujący stanem wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, skutkuje nieważnością oświadczenia woli. Oświadczenie złożone w tym stanie powoduje bezwzględną nieważność dokonanej czynności prawnej, co uniemożliwia stronom dochodzenie jakichkolwiek roszczeń z tytułu zawartej umowy. Jak podnosi się w judykaturze, brak świadomości charakteryzuje się brakiem rozeznania, niemożnością zrozumienia posunięć własnych lub też innych osób, niezdawaniem sobie sprawy ze znaczenia własnego postępowania, przy czym stan wyłączający świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie może być rozumiany dosłownie, nie musi więc oznaczać zupełnego zaniku świadomości (por. m.in. wyrok SN z dnia 11 grudnia 1979 roku, II CR 448/79, OSPiKA 1981/3/45; wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku, IV CSK 7/05, Legalis nr 173781). Z kolei stan wyłączający swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli może być rozumiany tylko jako stan, w którym możliwość wolnego wyboru jest całkowicie wyłączona. W przeciwnym wypadku niemal każde oświadczenie woli byłoby dotknięte rozważaną wadą, rzadko bowiem człowiek działa zupełnie swobodnie (por. m.in. cyt. wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku). Nie ulega także wątpliwości, iż przyczyny zaistnienia takiego zaburzenia stanu psychicznego skutkującego omawianymi następstwami mogą być różnorodne. Może on wynikać nie tylko z choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego, narkomanii i alkoholizmu, ale również z wysokiej gorączki, obłożnej choroby, czy ostatecznego wyczerpania siły woli spowodowanego ciężką chorobą albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych (por. m.in. wyrok SA w Łodzi z dnia 14 marca 2014 roku, I ACa 1253/13, L.). Oczywiście samo wystąpienie stanu chorobowego po stronie składającego oświadczenie woli nie przesądza automatycznie o tym, że nastąpiło ono w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Przy badaniu omawianych przesłanek oświadczenia woli istotnym jest bowiem, czy to choroba wywołała taki stan. W omawianej sprawie taki związek przyczynowo-skutkowy został wykazany ponad wszelką wątpliwość.

W konsekwencji powództwo w niniejszej sprawie należało oddalić w całości.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy, na podstawie art. 98 k.p.c. Jej zastosowanie jest uzasadnione faktem, że powództwo było niezasadne w całości, a tym samym powód winien zwrócić pozwanemu poniesione przezeń koszty procesu, na które złożyło się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w kwocie 2.400 zł (§ 6 pkt 5 Rozporządzenia MS z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Jednocześnie na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art.

98 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 1.081,77 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, kosztów wydania opinii przez biegłego sądowego (689 zł – postanowienie z k. 327, 122 zł – postanowienie z k. 336, 117,16 zł – postanowienie z k. 376, 153,61 zł – postanowienie z k. 441).